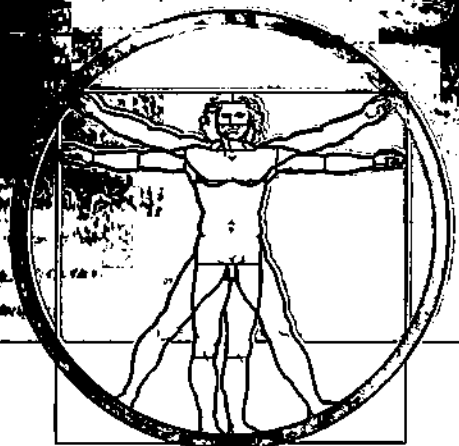

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-МЕДИЦИНСКИЙ ЖУРНАЛ

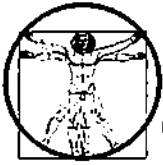

СНОВИ

ЗДОРОВ'Я № 3 2007

ТА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

Засновники:

- Міжнародна академія безпеки життєдіяльності
- Видавництво «Основа»
- Ідея видання Л. Г. Горяної

Редакція журналу – колективний член Європейської асоціації безпеки життєдіяльності

РЕДАКЦІЙНА РАДА ЖУРНАЛУ

Бех В. П., д. філософ. н., акад.
Бобрицька В. І., к. п. н.
Бойченко Т. Є., к. п. н.
Болтвінець С. І., д. псих. н.
Варивончик Д. В., к. м. н.
Його Високопреосвященство, архієпископ
Львівський і Галицький Августин
Ганчева В. І., зав. відділом інновац. техн. МОНУ
Гребняк В. П., д. м. н.
Горашук В. П., д. п. н.
Дубогай О. Д., д. п. н.
Довідюк Н. В. головний спец. МОНУ
Дятленко С. М., головний спец. МОНУ
Єресько О. В., головний спец. МОНУ
Коршевнюк Т. В., член-кор. МАБЖД
Кундієв Ю. І., д. м. н.
Максименко С. Д., д. п. н., акад.
Мірошниченко Т. А., учитель-методист
Маньківський Б. Н., д. м. н.
Мудрік В. І. д. філософ. н.
Пасечник В. В., д. п. н. (Росія)
Сущенко Л. П., д. п. н.
Степанюк А. В., д. п. н.
Товстуха Є. С., академік УМАОІ
Трахтенберг І. М., д. м. н.

Головний редактор
Горяня Л. Г., к. п. н.
Науковий редактор
Хрутьба В. О., к. т. н.
Літературний редактор
Брегус О. С.
Комп'ютерний набір
Трубаньова О. М.
Верстка, дизайн
Чекурова С. А.

ЗМІСТ

Мудрік В. І.

- Рада Європи та питання розвитку фізичного виховання та спорту 2

Вітаємо!

Тертичний О. В.

- Виховання робить нас тими, якими ми є..... 6

Сущенко Л. П.

- Вітаємо лауреатів стипендії Міжнародного
благодійного фонду імені М.П. Драгоманова та
Всеукраїнської асоціації "Афганці Чорнобиля" 8

Єрмолова В. М.

- IV Всеукраїнський конкурс на кращий інноваційний урок фізичної
культури і урок фізичної культури з елементами футболу 9

Актуальне інтерв'ю

Упорядник Горяної Л.

- Золотий потенціал українського самбо 11
- Факультет фізичного виховання Національного
запорізького педагогічного університету 12

Теорія та методологія

- Гавриленко О. Ф., Кремечек Г. А., Олещко Л. Д., Гончаренко І. В., Шпак О. І.
- Методологічні аспекти впровадження кредитно-модульної системи на кафедрі
безпеки життєдіяльності та охорони здоров'я людини Київського національного
лінгвістичного університету..... 15

Бондаренко О. Ю., Бурдакова І. А., Кондес Т. В., Мостіпан В. В.

- Обґрунтування проблеми викладання фізичного виховання за показниками
психологічних особливостей студентської молоді 18

Бойко С. О.

- Психічне здоров'я дітей при вивченні іноземної мови 21

Прихода І. В.

- Профілактика як найважливіший напрямок діяльності поліклініки 22

Лобас Людмила

- Проблеми статевого виховання 24

Видається українською мовою

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей
несуть автори публікацій, рекламної інформації – рекламодавці.
Редакція може не поділяти точку зору авторів.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Редакція залишає за собою право редагування матеріалів.
Листування з читачами тільки на сторінках журналу.

При використанні матеріалів посилання на журнал обов'язкове.
Передплатна ціна – 5 грн. 36 коп. (без ПДВ)
Надруковано в друкарні Основа-Принт: Київ, вул. Луначарського, 2.
Адреса редакції: 02100, Київ, вул. Попудренка, 10/1;
тел. 296-05-72, 559-36-44.

IV ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС НА КРАЩИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ УРОК ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І УРОК ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ З ЕЛЕМЕНТАМИ ФУТБОЛУ

Ермолова В. М., начальник відділу Комітету з фізичного виховання та спорту МОН України

Національна Доктрина розвитку фізичної культури і спорту в Україні орієнтує українське суспільство на поетапне формування ефективної моделі розвитку фізичної культури та спорту на демократичних засадах. Фізичне виховання і масовий спорт стали важливою складовою процесу повноцінного розвитку людини та її виховання; дієвим засобом профілактики захворювань, підготовки до високопродуктивної праці, захисту Батьківщини, забезпечення творчого довголіття, організації змістовного дозвілля; запобіжним засобом проти антигромадських проявів.

Сьогодні, коли українська освіта стоїть на шляху інтеграції до Європейського освітнього простору, перед суспільством постала ціла низка питань щодо виховання підрастаючого покоління. Виникла необхідність радикального реформування системи фізичного виховання підрастаючого покоління, котра потребує дотримання державної політики у розробці нових підходів до фізичного виховання дітей та молоді, розвитку шкільного та студентського спорту.

До багатьох важливих проблем сьогодення, що потребують термінового вирішення, слід віднести створення умов для реалізації творчого потенціалу дітей та учнівської молоді, спрямування її на духовне й фізичне становлення, самовдосконалення засобами фізичної культури. Одним із головних дійових осіб, покликаних забезпечити вирішення цієї проблеми, є вчитель фізичної культури. Він гартує тіло та формує духовний світ дитини. Високі моральні якості та гуманізм, ініціативність і творчий пошук, чуйність, вимогливість, чесність і справедливість – ось образ сучасного вчителя. Вчитель XXI століття – вчитель-новатор, учитель, який постійно знаходиться у творчому пошуку. Інноваційна діяльність учителя фізичної культури – необхідна умова його професійної діяльності.

На виконання Договору Міністерства освіти і науки України та Федерації футболу України щодо розвитку шкільного футболу з 2002 року щорічно (за винятком року проведення Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» в номінації «Фізична культура») проводиться Всеукраїнський конкурс на кращий інноваційний урок фізичної культури та урок фізичної культури з елементами футболу. Конкурси проводяться спільними зусиллями Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України, Федерації футболу України та Інституту інноваційних технологій і змісту освіти.

Метою цього конкурсу є виявлення творчих вчителів фізичної культури, підвищення рівня

їхньої професійної майстерності, популяризації фізичної культури – ефективного складової здорового способу життя та розвитку шкільного футболу – наймасовішого виду рухової активності учнів.

Конкурс дає можливість виявити інноваційні підходи до викладання предмету, ознайомитись узагальнити і розповсюдити перспективний педагогічний досвід, піднести роль учителя фізичної культури на більш високий соціальний рівень.

Відповідно до плану роботи Міністерства освіти і науки України на II півріччя 2006 року спільними зусиллями Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України, Федерації футболу України та Інституту інноваційних технологій і змісту освіти, 14–17 листопада 2006 року в м. Києві на базі загальноосвітнього навчального закладу № 78 було проведено фінальний тур IV Всеукраїнського конкурсу на кращий інноваційний урок фізичної культури і урок фізичної культури з елементами футболу.

Урочисте відкриття відбулось 14 листопада 2006 р., учасників і гостей тепло привітали перший заступник Міністра освіти і науки України Жебровський Борис Михайлович і Президент Федерації футболу України Суркіс Григорій Михайлович.

Для здійснення подальших кроків із розвитку шкільного футболу Жебровський Б. М. та Суркіс Г.М. підписали план спільної роботи на 2007 рік.

За вагомий особистий внесок у розвиток шкільного футболу в нашій країні Президент Федерації футболу України Суркіс Г. М. вручив вищу нагороду ФФУ – медаль «За заслуги»:

✦ *Жебровському Борису Михайловичу*, першому заступнику Міністра освіти і науки України;

✦ *Довганюку Володимиру Миколайовичу*, спеціалісту управління освіти і науки Волинської обласної державної адміністрації;

✦ *Яровій Валентині Дмитрівні*, завідувачці кабінету охорони праці, фізкультури та здоров'я Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників.

До Всеукраїнського оргкомітету надійшли матеріали із 18 областей України. Фінальному туру передували районні, міські, обласні конкурси, на яких учителі фізичної культури демонстрували свої творчі здібності.

Право продемонструвати своє бачення уроку фізичної культури XXI століття отримали:

✦ *Копилова Ліана Валентинівна*, вчитель фізичної культури Києво-Печерського ліцею № 171 «Лідер» м. Києва;

✦ *Накорчемний В'ячеслав Георгійович*, учитель фізичної культури Тарасівського НВК «Загально-

освітня школа I–III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Броварського району Київської області;

☛ *Фурсович Леонід Леонідович*, учитель фізичної культури Трипутьнянської загальноосвітньої школи Дубровицького району Рівненської області;

☛ *Тур Лідія Павлівна*, вчитель фізичної культури Баштанської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 1 Миколаївської області;

☛ *Іванов Олександр Кузьмич*, учитель фізичної культури Волинського військового ліцею м. Луцька.

Творчі знахідки вчителів-новаторів оцінювало компетентне журі. До його складу увійшли: *Єрмолова В. М.* – голова журі, начальник відділу Комітету з фізичного виховання та спорту МОН України; *Сталітенко Є. В.* – начальник відділу Федерації футболу України, кандидат педагогічних наук; *Ганчева В. І.* – завідувач відділу Інституту інноваційних технологій і змісту освіти; *Чешейко С. М.* – Заслужений учитель України, переможець Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року – 2005», м. Київ; *Довганюк Л. М.* – Заслужений учитель України, лауреат Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року – 2001»; м. Луцьк; *Зубалий М. Д.* – кандидат педагогічних наук, завідувач лабораторії Інституту проблем виховання АПН України; *Толок С. О.* – вчитель-методист фізичної культури, лауреат Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року – 2005», м. Севастополь.

Інноваційне навчання спрямоване на підготовку особистості до швидкого адаптування та змін у суспільстві за рахунок розвитку творчих здібностей, різноманітних форм мислення, до спілкування з оточуючими. Воно обов'язково повинно нести здоров'язберігаюче спрямування. Виявити вплив інноваційного підходу педагогічної діяльності вчителя відносно його впливу на здоров'я школяра можна, спостерігаючи за такими моментами в ході уроку:

- ☛ дотримання повітряного та температурного режимів у місці занять;
- ☛ відповідність форм і методів використаних на уроці віковим та статевим особливостям учнів;
- ☛ динаміка змін ЧСС;
- ☛ стиль спілкування вчителя та учнів;
- ☛ виникнення психотравмуючих ситуацій на уроці;
- ☛ рівень працездатності школярів;
- ☛ емоційний стан учнів.

Учасники фінального туру продемонстрували високий професійний рівень, творчий підхід, глибокі знання теорії та методики фізичного виховання, довели, що їхні інновації не шкодять, а, навпаки, сприяють збереженню та зміцненню здоров'я.

Незабутнє враження на учнів 7 класу справив урок з елементами туризму, котрий проводила Ліана Копилова. Спортивний зал перетворився начебто у лісову місцевість із спусками та підйомами, болотами та чагарниками, долати які майстерно навчала своїх учнів учителька.

Ще мить і всі учасники конкурсу потрапили разом із учнями 6 класу в Стародавню Грецію. Бути сильними і спритними, вірними олімпійським ідеалам їх навчав В'ячеслав Накорчемний.

Застосовані Лідією Тур елементи проблемного

навчання, спонукали школярів виконувати вправи вдумливо і правильно, а головне – із зацікавленням і задоволенням. Використовуючи міжпредметні зв'язки, вона вміло вплела в урок відомості про історію українського козацтва. Всіх вразило її уміння доносити до дітей навчальний матеріал. Завдяки її майстерності учні 7 класу з цікавістю та свідомою активністю прагнули правильно виконувати пропонувані вправи.

Патріотичному вихованню засобами фізичної культури присвятив свій урок із учнями 10 класу Леонід Фурсович. Збереження кращих національних традицій, використання засобів фізичного виховання, що застосовували запорізькі козаки, у наш час – головна мета вчителя з Рівненщини.

Бездоганна виправка, тактовність і педагогічна етика Олександра Іванова зачарували й учнів 9 класу, і членів журі. Урок із професійно-прикладної підготовки об'єднав у собі цікаві вправи для розвитку як фізичних, так і моральних якостей. Значну увагу молодий учитель приділив і фізкультурній освіті.

Під час проведення уроків з елементами футболу всі конкурсанти виявили глибокі знання програмного матеріалу. Жінки-конкурсантки не поступались чоловікам у володінні методикою викладання футболу. Кожен із учасників демонстрував свої цікаві особливості у підборі вправ, способах організації учнів, використанні технічних засобів та дидактичного матеріалу для підвищення зацікавленості учнів.

Журі продемонструвало високий професійний рівень, принциповість і доброзичливість в оцінюванні рівня вирішення освітніх, виховних та оздоровчих завдань, інноваційних педагогічних знахідок.

За його рішенням переможцем у номінації «Кращий урок фізичної культури з елементами футболу» став представник Київської області Накорчемний В'ячеслав Георгійович.

Переможцем у номінації «Кращий інноваційний урок фізичної культури» став Іванов Олександр Кузьмич, який виборов і звання абсолютного переможця IV Всеукраїнського конкурсу на кращий інноваційний урок фізичної культури і урок фізичної культури з елементами футболу.

Лауреатами конкурсу стали: Тур Лідія Павлівна, Копилова Ліана Валентинівна та Фурсович Леонід Леонідович.

17 листопада у прес-центрі навчально-тренувального центру ФФУ ім. В. Баннікова відбулось урочисте нагородження переможців та лауреатів IV Всеукраїнського конкурсу на кращий інноваційний урок фізичної культури і урок фізичної культури з елементами футболу. Нагороди та цінні подарунки вручили Голова Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України Гамов В'ячеслав Георгійович та віце-президент Федерації футболу України Біденко Анатолій Дмитрович.

У рамках конкурсу відбувся Всеукраїнський семінар «Перспективи розвитку шкільного футболу в Україні», в якому взяли участь методисти обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти, голови методичних об'єднань та вчителі фізичної культури м. Києва.